

Prof. Dr. Hakan PEKCANITEZ

Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Medenî Usûl ve İcra İflâs Hukuku
Anabilim Dalı Öğretim Üyesi

Prof. Dr. Muhammet ÖZEKES

Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Medenî Usûl ve İcra İflâs Hukuku
Anabilim Dalı Öğretim Üyesi

Prof. Dr. Mine AKKAN

Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Medenî Usûl ve İcra İflâs Hukuku
Anabilim Dalı Öğretim Üyesi

MEDENÎ USÛL HUKUKU

Pratik Çalışmalar

- Pratik Çalışmalar
- Şematik Açıklamalar
- Test Soruları
- Sınav Soruları
- Dilekçeler ve Karar Örnekleri

Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş

23. Bası

onikilevha
TUTANAK YAYINLARI

İÇİNDEKİLER

YİRMİ ÜÇÜNCÜ BASIYA ÖNSÖZ.....	V
BİRİNCİ BASIYA ÖNSÖZ.....	XI
İÇİNDEKİLER.....	XIII
KISALTMALAR.....	XXVII

I. BÖLÜM PRATİK ÇALIŞMALAR VE ŞEMATİK AÇIKLAMALAR

§ 1. MAHKEMELER VE YARGI GÖREVLİLERİ	1
• Yargı Yolu	
• Görev ve Yetki	
• Hâkimlerin Sorumluluğu	
• Hâkimin Davaya Bakmasının Yasak Olması ve Reddi	
A. ÇÖZÜMLÜ PRATİK ÇALIŞMALAR	1
Olay I:	1
Sorular:	1
Cevaplar:.....	2
Olay II:	9
Sorular:	9
Cevaplar:.....	9
B. ŞEMATİK AÇIKLAMALAR.....	11
Şema 1/1 Uyuşmazlıkların Çözüm Yolları.....	11

Şema 1/2 Uyuşmazlıkların Çözüm Yolları İçinde Karar Verme Mekanizması	12
Şema 1/3 Uyuşmazlıkların Çözüm Yollarına Göre Tarafların İletişimleri ve Sonuçtan Memnuniyet Dereceleri.....	13
Şema 1/4 (Devlet) Yargı Çeşitleri	14
Şema 2 Çekişmesiz Yargı.....	15
Şema 3 Medeni Yargıda Mahkeme Teşkilatı	16
Şema 4/1 Görev/Görevin Belirlenmesine İlişkin Kurallar	17
Şema 4/2 Yetki/Yetkinin Belirlenmesine İlişkin Kurallar	18
Şema 4/3 Görev Kurallarına Aykırılığın Sonuçları	19
Şema 4/4 Görevsizlik ve Yetkisizlik Kararı Üzerine Yapılacak İşlemler..	20
Şema 5 Ticarî Davalar	21
Şema 6 Hâkimin Reddi	22
Şema 7 Yargılamaya Katılan ve Yargılamada Rol Alan Kişiler	23
C. ÇÖZÜLMEMİŞ PRATİK ÇALIŞMALAR	24
Olay I:	24
Sorular:	24
Olay II:	25
Sorular:	25
Olay III:.....	26
Sorular:	26
Olay IV:	27
Sorular:	28
§ 2. TARAFLAR, DAVA ARKADAŞLIĞI VE DAVAYA MÜDAHALE 30	
• Taraf Ehliyeti	
• Dava Ehliyeti	
• Sıfat	
• Davaya Vekâlet	
• Dava Arkadaşlığı	
• Davaya Müdahale	
• Davanın İhbarı	

A. ÇÖZÜMLÜ PRATİK ÇALIŞMA	30
Olay:.....	30
Sorular:	30
Cevaplar:.....	31
B. ÇÖZÜLMEMİŞ PRATİK ÇALIŞMALAR.....	44
Olay I:	44
Sorular:	44
Olay II:	45
Sorular:	45
Olay III:.....	46
Sorular:	46
Olay IV:	47
Sorular:	47
§ 3. USÛL İŞLEMLERİ VE MEDENÎ USÛL HUKUKUNA	
HÂKİM OLAN İLKELER	49
• Süreler	
• Tebligat	
• Eski Hâle Getirme	
• Yargılamaya Hâkim Olan İlkeler	
A. ÇÖZÜMLÜ PRATİK ÇALIŞMA	49
Olay:.....	49
Sorular:	49
Cevaplar:.....	50
B. ŞEMATİK AÇIKLAMALAR.....	54
Şema 8 Usûl İşlemleri.....	54
Şema 9 Süreler.....	55
Şema 10 Tebligat	56
Şema 11 Medenî Usûl Hukukuna Hâkim Olan İlkeler.....	57
C. ÇÖZÜLMEMİŞ PRATİK ÇALIŞMA	58
Olay:	58
Sorular:	58

§ 4. DAVA, DAVANIN AÇILMASI VE DAVAYA CEVAP.....	60
• Dava Şartları	
• Dava Çeşitleri	
• Dava Dilekçesi	
• Dava Açılmasının Sonuçları	
• Cevap Dilekçesi	
• Savunma Sebepleri	
• İlk İtirazlar	
• İtirazlar ve Def'iler	
• Karşı Dava	
• İddia ve Savunmanın Değiştirilmesi veya Genişletilmesi	
• Süreler	
• Tebligat	
• Eski Hâle Getirme	
A. ÇÖZÜMLÜ PRATİK ÇALIŞMA	60
Olay:.....	60
Sorular:	60
Cevaplar:.....	61
B. ŞEMATİK AÇIKLAMALAR.....	71
Şema 12 Dava Çeşitleri.....	71
Şema 13 Yargılama Usûlleri.....	72
Şema 14 Dava Açılmasının Sonuçları	73
Şema 15 İddia ve Savunmanın Genişletilmesi ve Değiştirilmesi Yasağı..	74
Şema 16/1 Savunma Sebepleri.....	75
Şema 16/2 Dava Şartları.....	76
Şema 16/3 İlk İtirazlar	76
Şema 17/1 İlk Derecede Yargılamanın Temel Aşamaları.....	77
Şema 17/2 Davanın Açılması ve Dilekçelerin Verilmesi (Yazılı Yargılama Usûlü)	78
Şema 17/3 Ön İnceleme İşlemleri	79
Şema 17/4 Ön İncelemenin Yapılış Şekli.....	80

Şema 17/5 Tahkikat.....	81
Şema 17/6 Sözlü Yargılama ve Hüküm.....	82
Şema 18 Yargılamada Gider ve Delil Avansı Ödemesi.....	83
C. ÇÖZÜLMEMİŞ PRATİK ÇALIŞMALAR	84
Olay I:	84
Sorular:	84
Olay II:	85
Sorular:	85
Olay III:.....	86
Sorular:	86
Olay IV:	88
Sorular:	88
Olay V:.....	90
Sorular:	90
§ 5. ÖN İNCELEME VE TAHKİKAT	93
• Ön İnceleme	
• Duruşmalar	
• Dava Dosyası ve Tutanaklar	
• İsticvap	
• Ön Sorun ve Bekletici Sorun	
• Dosyanın İşlemden Kaldırılması	
• Islah	
• Dava Konusunun Devri	
• Davaların Ayrılması ve Birleştirilmesi	
A. ÇÖZÜMLÜ PRATİK ÇALIŞMA	93
Olay:	93
Sorular:	93
Cevaplar:.....	94
B. ŞEMATİK AÇIKLAMALAR.....	102
Şema 19 Dava Konusunun Devri	102
Şema 20 Tarafta İradî Değişiklik	103

Şema 21 Islah	104
Şema 22 Dosyanın İşlemden Kaldırılması	105
C. ÇÖZÜLMEMİŞ PRATİK ÇALIŞMALAR	106
Olay I:	106
Sorular:	106
Olay II:	106
Sorular:	107
Olay III:.....	108
Sorular:	108
§ 6. İSPAT VE DELİLLER.....	109
• İspatın Konusu	
• İspat Yüğü	
• Delil Gösterilmesi	
• İkrar	
• Belge-Senet	
• Yemin	
• Bilirkiři	
• Keřif	
• Tanık	
• Kanunda Düzenlenmemiř Deliller	
A. ÇÖZÜMLÜ PRATİK ÇALIŞMALAR	109
Olay I:	109
Sorular:	109
Cevaplar:	110
Olay II:	123
Sorular:	123
Cevaplar:.....	124
B. ŞEMATİK AÇIKLAMALAR.....	132
Şema 23/1 İspat ve Deliller.....	132
Şema 23/2 İddia Yüğü	133
Şema 23/3 İddia Yüğü – Somutlaştırma Yüğü İlişkisi.....	134

Şema 23/4 İspat Ölçüsü.....	135
Şema 23/5 İspat Türleri.....	136
Şema 23/6 İspat Faaliyetinin İspat Türleri İle İlişkisi.....	137
Şema 24/1 Deliller (İspat Araçları)	138
Şema 24/2 Delillerin Gösterilmesi ve Belgelerin Mahkemeye Sunulması.....	139
Şema 24/3 Delil Sözleşmesi	140
C. ÇÖZÜLMEMİŞ PRATİK ÇALIŞMALAR	141
Olay I:	141
Sorular:	141
Olay II:	142
Sorular:	142
Olay III:.....	144
Sorular:	144
Olay IV:.....	146
Sorular:	146
Olay V:.....	148
Sorular:	148
Olay VI:.....	149
Sorular:	149
§ 7. KARAR VE HÜKÜM.....	151
• Karar ve Hüküm	
• Yok ve Etkisiz Hükümler	
• Feragat	
• Kabul	
• Sulh	
• Yargılama Giderleri	
• Vekâlet Ücreti	
• Kesin Hüküm	
A. ÇÖZÜMLÜ PRATİK ÇALIŞMA	151
Olay:.....	151

Sorular:	151
Cevaplar:.....	152
B. ŞEMATİK AÇIKLAMALAR.....	157
Şema 25 Karar Çeşitleri.....	157
Şema 26 Hüküm Sakatlıkları.....	158
C. ÇÖZÜLMEMİŞ PRATİK ÇALIŞMA	159
Olay:	159
Sorular:	159
§ 8. KANUN YOLLARI	161
• İstinaf	
• Temyiz	
• Yargılamanın Yenilenmesi	
A. ÇÖZÜMLÜ PRATİK ÇALIŞMA	161
Olay:	161
Sorular:	161
Cevaplar:	162
B. ŞEMATİK AÇIKLAMALAR.....	171
Şema 27/1 Yeni Kanun Yolu Sistemi/İstinaf-Temyiz.....	171
Şema 27/2 Bölge Adliye Mahkemesi (BAM) Dairesi Kararı	172
Şema 27/3 Temyiz.....	173
Şema 27/4 Yargıtay Hukuk Dairesi.....	174
C. ÇÖZÜLMEMİŞ PRATİK ÇALIŞMALAR	175
Olay I:	175
Sorular:	175
Olay II:	176
Sorular:	176
§ 8A. 1086 SAYILI HUKUK USÛLÜ MUHAKEMELERİ	
KANUNU ÇERÇEVESİNDE KANUN YOLLARI	178
• Temyiz	
• Karar Düzeltme	
• Yargılamanın Yenilenmesi	

A. ÇÖZÜMLÜ PRATİK ÇALIŞMA	178
Olay:	178
Sorular:	179
Cevaplar:	180
B. ŞEMATİK AÇIKLAMALAR.....	191
Şema 28/1 (Eski) Kanun Yolu Sistemi Temyiz.....	191
Şema 28/2 Bozma Kararı	192
Şema 28/3 Karar Düzeltme	193
C. ÇÖZÜLMEMİŞ PRATİK ÇALIŞMALAR	194
Olay I:	194
Sorular:	194
Olay II:	195
Sorular:	195
§ 9. GEÇİCİ HUKUKÎ KORUMA	197
• İhtiyatî Tedbir	
• Delil Tespiti	
A. ÇÖZÜMLÜ PRATİK ÇALIŞMA	197
Olay:	197
Sorular:	197
Cevaplar:	197
B. ŞEMATİK AÇIKLAMALAR.....	202
Şema 29 Geçici Hukukî Korumalar	202
Şema 30/1 İhtiyatî Tedbirin Şartları	203
Şema 30/2 İhtiyatî Tedbir Talebi ve Yargılaması	204
Şema 30/3 İhtiyatî Tedbir Kararı.....	205
Şema 30/4 Tedbir Kararının Kaldırılması veya Değiştirilmesi.....	206
Şema 31 Delil Tespiti	207
C. ÇÖZÜLMEMİŞ PRATİK ÇALIŞMA	208
Olay:.....	208
Sorular:	208
§ 10. TAHKİM	209

A. ÇÖZÜMLÜ PRATİK ÇALIŞMA	209
Olay:.....	209
Sorular:	209
Cevaplar:.....	209
B. ŞEMATİK AÇIKLAMALAR.....	212
Şema 32/1 Tahkim	212
Şema 32/2 Tahkim Kuralları	213
Şema 32/3 Tahkimin Konusu ve Türleri.....	213
C. ÇÖZÜLMEMİŞ PRATİK ÇALIŞMA	214
Olay:.....	214
Sorular:	214
§ 11. ARABULUCULUK.....	216
• Arabuluculuğa Elverişli Alanlar	
• Dava Şartı Olarak Arabuluculuk	
• Arabuluculuk Süreci	
A. ÇÖZÜMLÜ PRATİK ÇALIŞMALAR	216
Olay:.....	216
Sorular:	216
Cevaplar:.....	217
B. ŞEMATİK AÇIKLAMALAR.....	219
Şema 33/1 Arabuluculuk.....	219
Şema 33/2 Arabuluculuk İlişkisini Kuran Sözleşmeler.....	220
Şema 33/3 Arabuluculuk Türleri	220
Şema 33/4 Arabuluculuk Süreci ve Sonucu.....	221
C. ÇÖZÜLMEMİŞ PRATİK ÇALIŞMA	222
Olay:.....	222
Sorular:	222
§ 12. GENEL PRATİK ÇALIŞMALAR.....	224
A. ÇÖZÜMLÜ PRATİK ÇALIŞMA	224
Olay:	224
Sorular:	224

Cevaplar:.....	225
B. ÇÖZÜLMEMİŞ PRATİK ÇALIŞMALAR.....	234
Olay I:	234
Sorular:	234
Olay II:	236
Sorular:	236
Olay III:.....	237
Sorular:	238
Olay IV:	240
Sorular:	240
Olay V:	242
Sorular:	242
Olay VI:.....	244
Sorular:	244
Olay VII:.....	248
Sorular:	248
§ 13. ÖRNEK ÇÖZÜMLÜ YARGITAY KARARI İNCELEMESİ	251

II. BÖLÜM ÇÖZÜMLÜ TEST SORULARI

ÇÖZÜMLÜ TEST SORULARI	257
-----------------------------	-----

III. BÖLÜM SINAV SORULARI

§ 1. ÇÖZÜMLÜ SINAV SORULARI	273
A. ARASINAV SORULARI.....	273
I. Arasınavı (DEÜ Hukuk Fakültesi, 3/A Şubesi, 19.12.2017)	273
II. Arasınavı (DEÜ Hukuk Fakültesi, 3/A-B Şubesi, 03.05.2016)	277

B. FİNAL SINAVI SORULARI.....	285
Final Sınavı (Galatasaray Üni. Hukuk Fakültesi, II.Yarıyıl 15.06.2022).....	285
C. BÜTÜNLEME SINAVI SORULARI	290
Bütünleme Sınavı (Galatasaray Üni. Hukuk Fakültesi, II.Yarıyıl 01.07.2022).....	290
§ 2. ÇÖZÜLMEMİŞ SINAV SORULARI	295
A. ARASINAV SORULARI.....	295
Arasınava (Galatasaray Üni. Hukuk Fakültesi, I.Yarıyıl 16.11.2018).....	295
I. Arasınava (DEÜ Hukuk Fakültesi, 3/A-B Şubesi, 24.12.2018)	296
Arasınava (Galatasaray Üni. Hukuk Fakültesi, II.Yarıyıl 12.04.2019)	303
II. Arasınava (DEÜ Hukuk Fakültesi, 3/A-B Şubesi, 06.05.2019)	305
Arasınava (Galatasaray Üni. Hukuk Fakültesi, I.Yarıyıl 15.11.2019).....	314
I. Arasınava (DEÜ Hukuk Fakültesi, 3/A-B Şubesi, 05.01.2022)	316
Arasınava (Galatasaray Üni. Hukuk Fakültesi, II.Yarıyıl 15.04.2022)	323
II. Arasınava (DEÜ Hukuk Fakültesi, 3/A-B Şubesi, 05.05.2022)	326
B. FİNAL SINAVI SORULARI.....	334
Final Sınavı (Galatasaray Üni. Hukuk Fakültesi, I.Yarıyıl 12.01.2018).334	
Final Sınavı (DEÜ Hukuk Fakültesi, 3/A Şubesi, 28.05.2018)	337
Final Sınavı (DEÜ Hukuk Fakültesi, 3/B Şubesi, 28.05.2018)	347
Final Sınavı (Galatasaray Üni. Hukuk Fakültesi, II.Yarıyıl 01.06.2018)352	
Final Sınavı (Galatasaray Üni. Hukuk Fakültesi, I.Yarıyıl 15.01.2019).354	
Final Sınavı (Galatasaray Üni. Hukuk Fakültesi, II.Yarıyıl 31.05.2019)356	
Final Sınavı (DEÜ Hukuk Fakültesi, 3/A-B Şubesi, 19.06.2019).....	358
Final Sınavı (Galatasaray Üni. Hukuk Fakültesi, I.Yarıyıl 17.01.2020).366	
Final Sınavı (Galatasaray Üni. Hukuk Fakültesi, II.Yarıyıl 26.06.2020).....	368
Final Sınavı (DEÜ Hukuk Fakültesi, 3/A-B Şubesi, 13.06.2022)	370
C. BÜTÜNLEME SINAVI SORULARI.....	377
Bütünleme Sınavı (DEÜ Hukuk Fakültesi, 3/A-B Şubesi, 28.07.2016) 377	
Bütünleme Sınavı (Galatasaray Üni. Hukuk Fakültesi, I.Yarıyıl 26.01.2018).....	381

Bütünleme Sınavı (Galatasaray Üni. Hukuk Fakültesi, II.Yarıyıl 13.06.2018)	383
Bütünleme Sınavı (Galatasaray Üni. Hukuk Fakültesi, I.Yarıyıl 25.01.2019).....	384
Bütünleme Sınavı (Galatasaray Üni. Hukuk Fakültesi, II.Yarıyıl 14.06.2019).....	386
Bütünleme Sınavı (Galatasaray Üni. Hukuk Fakültesi, I.Yarıyıl 31.01.2020).....	388
Bütünleme Sınavı (Galatasaray Üni. Hukuk Fakültesi, II.Yarıyıl 09.07.2020)	389

IV. BÖLÜM

DİLEKÇELER VE MAHKEME KARAR ÖRNEKLERİ

§ 1. DİLEKÇELER.....	393
A. Dava Dilekçesi.....	393
B. Cevap Dilekçesi.....	395
C. Çekişmesiz Yargı Dilekçesi.....	398
D. İhtiyati Tedbir Dilekçesi.....	399
E. Delil Tespiti Dilekçesi.....	401
§ 2. MAHKEME KARAR ÖRNEKLERİ	412
A. Hüküm (Esasa İlişkin).....	412
B. Hüküm (Usûle İlişkin).....	414
C. Davanın Konusuz Kalması	416
D. Bölge Adliye Mahkemesi Tarafından Verilen Karar (Esasa İlişkin).....	418
E. Ara Kararları	421
F. Davetiye Örnekleri	422